

dr. ir. Koert van Mensvoort

Nog geen duizend jaar geleden waren de nachten op Aarde git-zwart. Op een incidentele bosbrand of een bliksemschicht hoog in de wolken na, was de Aarde in de afwezigheid van zonlicht volledig verduisterd. Wie vandaag vanuit het heelal naar het nachtelijk deel van de aarde kijkt ziet een goud glanzend netwerk van steden, snelwegen, maar ook vissersboten en boorplatformen oplichten. Miljar-den jaren was het donker, opeens is het licht aangegaan. Is het lente op Aarde?

De foto's die NASA van de nachtelijke Aarde publiceerde stralen ambiva-lente schoonheid uit. Terwijl we onze steden op een grondniveau als puur culturele artefacten kennen, tonen ze zich vanuit de ruimte als glinsterende organische mosachtige structuren die de planeet in bloei zetten. Maar schoonheid bedriegt. Tegenover het betoverende weefsel van oplichtende steden dat we vanuit de ruimte kunnen waarnemen, staat de energieverblindende ver-branding van steenkool en olie, het gebruik van insecticiden in de landbouw, de uitputting van mijnen, plastic eilanden in de oceanen, radioactieve stra-ling en miljoenen hectaren gekapt regenwoud. Wat moet Moeder Natuur hier van denken? Zal ze weemoedig zijn over een zieke koortsige planeet, die lijdt aan humanitus? Of zal ze juist verheugd zijn over de verlichting van de bol, in de gedachte dat op aarde een interessant evolutionair experiment plaatsvindt?

Het beeld van de oplichtende nachtelijke Aarde is de meest tastbare ver-schijningsvorm van de Technosfeer. Voortbouwend op de biosfeer, waaron-der we de optelsom van al het organisch leven verstaan, bestaat de technosfeer uit de optelsom van alle technologieën op aarde. Denk aan het Internet, het financiële systeem, artificiële intelligentie, maar ook oudere technologieën zoals riolering, wegen en mechanische klokken zijn er onderdeel van. We heb-ben de technosfeer nooit gepland of bedacht, maar dit betekent niet dat ze weer weg gaat. Net als de biosfeer lijkt ze te willen groeien en overleven.

Ook de biosfeer is ooit begonnen met de eerste levende cel die zich miljar-den jaren geleden vormde, lang voordat complex meercellig leven ontstond. Wist u dat de atmosfeer van de Aarde niet altijd zuurstof bevatte? Dat we op Aarde niet met een zuurstoftank moeten rondlopen, zoals op de maan, heb-ben we te danken aan cyanobacteriën. Ze behoren tot de oudste levensvormen op aarde. Als deze cyanobacteriën niet waren geëvolueerd, had geen mens of dier zich kunnen ontwikkelen. Dit leert ons dat de natuur altijd voortbouwt op eerder bereikte complexiteit. Is de mens misschien een uitvinding van de Natuur om zich verder te kunnen ontwikkelen en ontplooiën? En als dat zo is. Wat gaan we nog meemaken? Wilde systemen, genetische verrassingen, nano-robots, autonome machines en oogverblindend prachtige zwarte bloe-men. Natuur verandert met ons mee. 🌱

Koert van Mensvoort is kunstenaar en filosoof. Hij is oprichter van het Next Nature Network, een nieuwe natuurbeweging die niet terug maar vóóruit naar de natuur wil. www.nextnature.nl www.mensvoort.com
koertvanmensvoort@speakersacademy.nl

Welkom in de Technosfeer

*'We hebben de
technosfeer
nooit gepland of
bedacht. Net als de
biosfeer lijkt ze te
willen groeien en
overleven.'*